

พททท

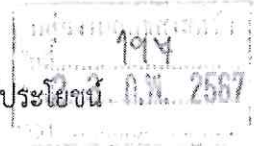

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
รับที่ 2933	เลขที่ 844	วันที่ 23 ก.พ. 2567
วันที่ 23 ก.พ. 2567	วันที่	เวลา

ที่ นร ๐๑๑๑/ว ๒๐๙

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งรายงานผลการศึกษายกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปรายงานผลการศึกษายกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนย่อย (จ.๓) ในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย ๒๐๐๓๐๑ เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม จึงได้จ้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้เป็นที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการศึกษายกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ โดยมี รศ.ดร. วสันต์ เหลืองประภัสร์ เป็นหัวหน้าโครงการ เพื่อศึกษาแนวทางในการขับเคลื่อนการยกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ ซึ่งผลการศึกษามีประเด็นข้อเสนอเกี่ยวกับแนวทางการยกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะเชิงพื้นที่และกลไกเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดไว้ด้วย

ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า ข้อเสนอผลการศึกษาอาจเป็นประโยชน์ในการผลักดันการยกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะในพื้นที่ของท่าน จึงขอส่งรายงานผลการศึกษายกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะเพื่อนำไปศึกษาเผยแพร่ และใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางรุ่งรัดนา บุญ-หลง)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักแผนงานและกิจการพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๗๙๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๘๑๐

ผู้ประสานงาน นางสาวพัชณันท์ ว่องอิริโชติวงษ์ โทร. ๐๙ ๐๙๖๕ ๕๓๒๕

สรุปรายงานผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ

ข้อเสนอแนะทางการยกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะเชิงพื้นที่

แนวทางการยกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการขยายบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในกลไกการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ผ่านการการจัดโครงสร้างการทำงานในรูปแบบ “เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะในระดับจังหวัด” โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หลักการและเหตุผลของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด

ข้อเสนอแนะทางการจัดโครงสร้างการทำงานในรูปแบบเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะในระดับจังหวัด ในที่นี้วางอยู่บนฐานแนวคิดที่ว่า การยกระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะเชิงพื้นที่ ควรเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยกระดับความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารราชการในภูมิภาค ควบคู่ไปกับการยกระดับขีดความสามารถของจังหวัดในการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจภายในพื้นที่ โดยตั้งอยู่บนฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายของโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนการบูรณาการภารกิจ อำนาจหน้าที่ และทรัพยากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาค และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ภายใต้โครงสร้างการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในปัจจุบัน การพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานจังหวัด เพื่อยกระดับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ สามารถกระทำได้โดยการสร้างกลไกเครือข่ายการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยให้ภาคีทุกภาคส่วนในทุกระดับร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่บนฐานของข้อมูลเชิงพื้นที่ ซึ่งในทางวิชาการเรียกว่า “เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะ” (Governance Network) โดยอาศัย “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาคโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง” (Regional Territorial Strategy)

การสร้างกลไกขับเคลื่อนการสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ในรูปเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะในระดับจังหวัด เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารนโยบายสาธารณะในพื้นที่จังหวัด จากเดิมที่อยู่ภายใต้บทบาทการกำหนดวาระและการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐฝ่ายเดียวเป็นส่วนใหญ่ มาเป็นการอาศัยการจัดโครงสร้างการบริหารงานแบบเครือข่ายระหว่างองค์กรภาครัฐต่างสังกัดและต่างระดับ รวมถึงองค์กรภาคส่วนอื่น ๆ ในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดจากเดิมที่วางอยู่บนฐานการยึดประเด็นนโยบายในแต่ละด้านตามขอบเขตภารกิจของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ เป็นตัวตั้ง (public policy sectors) มาสู่การยึดโจทย์การพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ภูมิภาคระดับจังหวัดเป็นตัวตั้ง (regional territorial policies) อันจะนำไปสู่การบูรณาการแผนงานและโครงการในระดับต่าง ๆ ให้ดำเนินไปในทิศทางเป้าหมายเดียวกัน บนฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

การสร้างกลไกการประสานบทบาทการทำงานร่วมกันของภาคีการพัฒนาในพื้นที่จังหวัด เพื่อรองรับการแสดงบทบาทร่วมกันของภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่ภายในจังหวัดตามศักยภาพที่มีความโดดเด่นนั้น เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติภายใต้นโยบาย “ประชารัฐ”

ของรัฐบาล การบริหารกิจการสาธารณะแบบเครือข่าย ดำเนินไปโดยผ่านกระบวนการประสานบทบาทระหว่างภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ในการร่วมกันดำเนินกิจกรรมภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้งนั้น มิใช่เป็นเพียงการเข้ามารวมตัวกันของภาคีสมาชิกเพียงครั้งคราว หากแต่เป็นเครือข่ายมีสถานะเป็น “ผู้กระทำการ” (active agent) ที่มีบทบาทตัดสินใจกระทำการสิ่งต่าง ๆ ภายใต้เป้าประสงค์ของเครือข่ายนั้น ๆ เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด เป็นผลจากการเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีแบบแผนระหว่างภาคีสมาชิกจำนวนหนึ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ที่ยึดโยงกัน ก่อให้เกิดเครือข่ายซึ่งมีคุณลักษณะและองค์ประกอบใหม่ที่ต่างไปจากเดิม และการแสดงบทบาทของภาคีฝ่ายต่าง ๆ ในเครือข่าย ก็ดำเนินไปภายใต้เป้าหมายที่ทุกฝ่ายยึดถือร่วมกัน มิใช่การมุ่งดำเนินการกิจเฉพาะภายใต้พันธกิจและเป้าประสงค์ของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก

ลักษณะสำคัญของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด

จากกรอบแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปลักษณะสำคัญของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดได้ดังต่อไปนี้

1) เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดเกิดจากการรวมตัวของภาคีสมาชิกหลากหลายภาคส่วน ประกอบด้วย ภาคีภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานการบริหารส่วนภูมิภาคระดับจังหวัดและอำเภอ หน่วยงานการบริหารส่วนกลางในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ได้แก่ สมาคมธุรกิจในพื้นที่ องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน ผู้นำชุมชน ฯลฯ ภาควิชาการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ และองค์กรสนับสนุนทางวิชาการจากภายนอก การสร้างพื้นที่สำหรับการทำงานร่วมกันระหว่างตัวแสดงภาคส่วนต่าง ๆ ในฐานะที่เป็นเจ้าของปัญหาในพื้นที่ร่วมกัน นับเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นมิติการสร้างกลไกการประสานความร่วมมือระหว่างภาคีที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ในการปรึกษาหารือและแสวงหาแนวทางจัดการประเด็นปัญหาสาธารณะร่วมกันระหว่างตัวแสดงหลากหลายภาคส่วนในพื้นที่ (deliberative governance) หรือมิติการสร้างช่องทางสำหรับเปิดให้พลเมืองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการสาธารณะอย่างกว้างขวาง ภายใต้กลไกการบริหารกิจการสาธารณะในรูปของเครือข่าย เพื่อเอื้อให้พลเมืองหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ สามารถมีบทบาทร่วมกำหนดทิศทางการบริหารกิจการสาธารณะได้ตามหลักการประชาธิปไตย (participatory governance)

2) เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดประกอบขึ้นจากสายสัมพันธ์เชื่อมโยงตัวแสดงที่เป็นภาคีในหลายระดับ ทั้งตัวแสดงระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด มิได้เป็นเพียงการเข้ามารวมตัวกันของกลุ่มบุคคลเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน หากแต่เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยตัวแสดงที่มีความเป็นอิสระในตัวเองซึ่งเข้ามาร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมภายใต้เครือข่ายบนพื้นฐานความสมัครใจเป็นสำคัญ ภาคีสมาชิกในเครือข่ายการพัฒนาเชิงพื้นที่ จึงประกอบด้วยตัวแสดงระดับต่าง ๆ กล่าวคือ ตัวแสดงระดับปัจเจกบุคคล อาทิ อดีตข้าราชการ นักวิชาการ นักพัฒนาเอกชน ผู้นำชุมชน ระดับกลุ่มบุคคล เช่น กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากร กลุ่มอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน กลุ่มเกษตรอินทรีย์ ฯลฯ ระดับองค์กร ได้แก่

หน่วยราชการระดับจังหวัด หน่วยราชการบริหารส่วนกลางในพื้นที่ หน่วยราชการระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัย ฯลฯ

3) เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด เอื้ออำนวยให้เกิดการประสานบทบาทและการทำงานระหว่างภาคีสมาชิกจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ ผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด เอื้ออำนวยให้เกิดการประสานบทบาทและการทำงานระหว่างภาคีสมาชิก ผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การเริ่มต้นสร้างเครือข่ายในรูปคณะทำงานระดับต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน การจัดเวทีประชุมหารือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ การบูรณาการแผนพัฒนาทุกระดับในพื้นที่ รวมไปถึงการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อจัดการปัญหาและการพัฒนาในพื้นที่ร่วมกัน นอกจากนี้ยังเอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนแบ่งปันทรัพยากรต่าง ๆ ระหว่างตัวแสดงที่เป็นภาคีสมาชิกเครือข่ายอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรในรูปงบประมาณ อำนาจหน้าที่ บุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ เทคโนโลยี องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ทักษะสังคม ตลอดจนทุนทางการเมือง

4) เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดแสดงบทบาทหน้าที่ในกระบวนการนโยบายสาธารณะในหลายขั้นตอน เริ่มต้นจากขั้นตอนการระบุประเด็นปัญหาสาธารณะในพื้นที่ โดยผ่านการดำเนินกิจกรรมการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาและศักยภาพของพื้นที่ การกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการจัดการและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ซึ่งปรากฏผ่านกระบวนการบูรณาการแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ เข้าสู่แผนพัฒนาจังหวัด โดยอาศัยเครื่องมือการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (public action contract) ซึ่งระบุถึงโครงการที่ภาคประชาสังคมและชุมชนมีศักยภาพในการดำเนินการเอง โครงการที่ดำเนินการโดยงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโครงการที่ดำเนินการโดยงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ไปจนถึงขั้นตอนการประเมินผลโครงการ ซึ่งปรากฏผ่านกิจกรรมการกำหนดตัวชี้วัดและวิเคราะห์ข้อมูลความเปลี่ยนแปลงที่สะท้อนถึงผลลัพธ์ในการดำเนินกิจกรรมตามตัวชี้วัดด้านต่าง ๆ ที่ทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดขึ้น โดยอาศัยกลไกการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการระดับจังหวัด

5) กระบวนการทำงานของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด สะท้อนถึงการปรับเปลี่ยนบทบาทของตัวแสดงภาครัฐในพื้นที่มาสู่การเปิดรับการมีส่วนร่วมของตัวแสดงทุกภาคส่วน กล่าวคือ เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของตัวแสดงภาครัฐที่จากเดิมอาศัยกลไกการใช้อำนาจหน้าที่สั่งการบังคับบัญชาเป็นหลัก มาเป็นการอาศัยกลไกการทำงานในแนวระนาบผ่านการสร้างข้อตกลงร่วมกันกับภาคีการพัฒนาในพื้นที่แทน ดังเช่น การจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ระหว่างส่วนราชการระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีภาคประชาชนในการร่วมกันขับเคลื่อนแผนงานและโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง

6) เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดก่อให้เกิดระบบจัดการตนเองร่วมกันของภาคีทุกภาคส่วนในพื้นที่ขึ้นในระบบบริหารราชการจังหวัด โดยเป็นการผูกโยงบทบาทของภาครัฐเข้ากับการแสดงบทบาทของตัวแสดงในภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม โดยตัวแสดงภาครัฐมีบทบาทเป็นภาคีแกนกลางประสาน

การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ร่วมกันระหว่างภาคีทุกภาคส่วนในเครือข่าย หากพิจารณาในทางหลักการ กระบวนการประสานบทบาทและความร่วมมือของภาคีทุกภาคส่วนในจังหวัด ก็คือ ปรากฏการณ์ของการจัดการตนเองของภาคีทุกภาคส่วนในพื้นที่ (self-governance) ทั้งนี้ เครือข่ายอาจมีเป้าประสงค์เฉพาะที่แตกต่างหลากหลาย ดังนี้

เป้าประสงค์ของเครือข่าย	ลักษณะสำคัญ
เครือข่ายขับเคลื่อนการจัดบริการสาธารณะ	<ul style="list-style-type: none"> • หน่วยงานภาครัฐบูรณาการแผนงานซึ่งมีประชาชนผู้รับบริการหรือพื้นที่เป้าหมายร่วมกัน โดยมีองค์กรภาคประชาสังคม องค์กรไม่แสวงผลกำไร และชุมชนเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย • หน่วยงานภาครัฐมีบทบาทจัดสรรงบประมาณและกำกับดูแลสัญญาข้อตกลงมอบหมายบทบาทหน้าที่ระหว่างภาคีเครือข่าย • การจัดบริการสาธารณะแก่กลุ่มเป้าหมายอาศัยกลไกความร่วมมือแนวราบระหว่างหลายภาคส่วน
เครือข่ายระดมและแบ่งปันข้อมูลเชิงพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> • หน่วยงานภาครัฐต่างสังกัดและต่างระดับสร้างกลไกความร่วมมือแนวราบเพื่อออกแบบคลังข้อมูลเชิงพื้นที่ • ภาคประชาสังคมเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายร่วมกันระดมและรวบรวมข้อมูลสนับสนุนการจัดการประเด็นสาธารณะ อาทิ ภัยพิบัติ • มีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบการสื่อสารและกลไกประสานการทำงานร่วมกันแบบตัดข้ามสังกัดและข้ามภาคส่วน
เครือข่ายจัดการประเด็นปัญหาสาธารณะในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> • หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคมสร้างเครือข่ายสนับสนุนการออกแบบนโยบายสาธารณะจากระดับพื้นที่ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาระดับภาคและนโยบายระดับชาติ • ร่วมกันแสวงหาแนวทางบูรณาการบทบาทและทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนในพื้นที่ • เครือข่ายหมอบบทบาทลงเมื่อปัญหาได้รับการจัดการแก้ไขลุกล้าง หรือกลายรูปไปเป็นเครือข่ายจัดการปัญหาใหม่ได้
เครือข่ายเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> • หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคมสร้างเครือข่ายสนับสนุนการออกแบบนโยบายสาธารณะจากระดับพื้นที่ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาระดับภาคและนโยบายระดับชาติ

เป้าประสงค์ของเครือข่าย	ลักษณะสำคัญ
	<ul style="list-style-type: none"> • ร่วมกันแสวงหาแนวทางบูรณาการบทบาทและทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนในพื้นที่ • เครือข่ายหมดบทบาทลงเมื่อปัญหาได้รับการจัดการแก้ไขคล่อง หรือ กลายรูปไปเป็นเครือข่ายจัดการปัญหาใหม่ได้

7) กระบวนการทำงานของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดนำไปสู่การสร้างชุมชนนักปฏิบัติในพื้นที่ การขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดดำเนินไปโดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องระหว่างกลุ่มบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกในเครือข่าย กลุ่มคนที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่นี้ เรียกอีกอย่างว่า “ชุมชนนักปฏิบัติ” (communities of practice) หมายถึง กลุ่มคนที่มีประเด็นความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน เผชิญกับโจทย์หรือประเด็นปัญหาร่วมกัน การรวมตัวกันเป็นกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายองค์ความรู้ และทักษะความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ของแต่ละคนให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องในกลุ่ม

ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด

กระบวนการสร้างเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด ตามตัวแบบการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารงานจังหวัดที่มีศักยภาพ ดังที่ได้กล่าวไปในบทที่ผ่านมา มีขั้นตอนที่สำคัญดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดองค์ประกอบของตัวแสดงที่เข้ามารวมตัวกันขึ้นเป็นภาคีในเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด ตัวแสดงแต่ละภาคส่วนที่เป็นภาคีสมาชิกในเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด อาจปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด ขึ้นอยู่กับลักษณะประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาโดยทั่วไป องค์ประกอบของคณะทำงานแต่ละชุด ควรประกอบด้วยภาคีภาคราชการ ภาคีรัฐวิสาหกิจ ภาคีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีภาคเอกชน ภาคีภาควิชาการ และภาคีภาคประชาสังคม ทั้งนี้

- ภาครัฐ (public sector) ได้แก่ หน่วยงานการบริหารส่วนกลางในพื้นที่ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐบรรดาที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัดหรือมีเขตอำนาจหน้าที่ในจังหวัด หน่วยงานการบริหารส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ภาคธุรกิจ (business partner) ได้แก่ หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สมาคมธุรกิจ สมาคมอาชีพ
- ภาคประชาสังคมและชุมชน (third sector) ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรไม่แสวงผลกำไร องค์กรภาคประชาชน สถาบันวิชาการ องค์กรชุมชน

- ผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มแรงงาน กลุ่มผู้รับบริการ กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาในพื้นที่

ขั้นตอนที่ 2 การระบุดังบุคคลผู้ทำหน้าที่เชื่อมต่อเชื่อมประสานระหว่างภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ภายในเครือข่าย ภาคีสมาชิกที่รวมตัวกันขึ้นเป็นเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะจะสามารถเกาะเกี่ยวเข้าด้วยกัน แนบแน่นหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับการมีบุคคลที่สามารถทำหน้าที่ประสานความร่วมมือระหว่างภาคีสมาชิกที่รวมตัวกัน เป็นคณะทำงานแต่ละชุด รวมทั้งทำหน้าที่ประสานระหว่างคณะทำงานชุดนั้น ๆ กับคณะทำงานชุดอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยบุคคลดังกล่าวเรียกอีกอย่างว่า “ตัวเชื่อมประสาน” (nodes) ของเครือข่าย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการชักนำให้ ภาคีสมาชิกแต่ละฝ่ายที่ต่างมีเป้าหมายของภารกิจที่ต้องการบรรลุถึงแตกต่างกัน สามารถประสานบทบาทการทำงานภายใต้ทิศทางเป้าหมายร่วมกันเพียงหนึ่งเดียวได้

ด้วยเหตุที่ภาคีสมาชิกแต่ละฝ่ายในเครือข่าย อาจมีเป้าหมายภายใต้ภารกิจในอำนาจหน้าที่ ในลักษณะแตกต่างกันไป หรือมีเป้าหมายในระดับที่ต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการระบุดังบุคคลที่สามารถแสดง บทบาทในฐานะแกนประสานเชื่อมโยงสมาชิกจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันให้ได้ การดึงภาคีแต่ละภาคส่วน เข้ามาร่วมสร้างเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด จำเป็นต้องมีการระบุดังบุคคลที่เป็นผู้มีบทบาทหลัก ที่ทำหน้าที่เป็น “แกนกลุ่ม” ในการเป็นตัวเชื่อมโยงสมาชิกกลุ่มทั้งกลุ่มเข้ากับกลุ่มอื่น ๆ ที่มาจากต่างภาคส่วนกัน

ขั้นตอนที่ 3 การระบุดังบุคคลที่สามารถแสดงบทบาทในฐานะผู้จัดการเครือข่ายบริหาร กิจการสาธารณะระดับจังหวัด การขับเคลื่อนกระบวนการทำงานของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับ จังหวัด จะจำเป็นต้องมีบุคคลที่มีความสามารถในการเป็นแกนประสานความร่วมมือในทุกระดับได้เป็นอย่างดี ซึ่ง เรียกว่า “ผู้จัดการเครือข่าย” (network manager) ทำหน้าที่แกนประสานเชื่อมโยงกลุ่มองค์กรภาคีภาคส่วนที่ ตนสังกัดเข้ากับองค์กรอื่น ๆ ในภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อให้สามารถทำงานประสานกันได้อย่างราบรื่น ดังนั้น การ ประสานภาคีฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาร่วมกันสร้างเครือข่ายหนึ่ง ๆ จึงจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการระบุดังบุคคลที่สามารถ แสดงบทบาทในฐานะแกนประสานเชื่อมโยงสมาชิกจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันให้ได้ ทั้งนี้ ผู้จัดการเครือข่าย ควรเป็นบุคคลที่มีทุนทางสังคมค่อนข้างสูง ในแง่การได้รับการยอมรับและเชื่อถือไว้วางใจจากภาคีในกลุ่มหรือ ภาคส่วนของตนเองเป็นพื้นฐาน หรือเป็นผู้ได้รับการยอมรับและเชื่อถือไว้วางใจจากภาคีภาคส่วนอื่น

บุคคลผู้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเครือข่ายไม่จำเป็นต้องผูกติดกับตำแหน่งหน้าที่อย่างเป็นทางการ เสมอไป เช่น หัวหน้าส่วนราชการ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ ในระดับชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้จัดการเครือข่ายอาจมาจากภาคีภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมได้เช่นกัน หากบุคคลดังกล่าวมีความสามารถเป็นที่ประจักษ์ในการประสานการรวมกลุ่มของสมาชิกในพื้นที่ และมีบทบาท สำคัญในการเชื่อมโยงการทำงานในภาคส่วนของตนกับภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เช่น อดีตข้าราชการ นักพัฒนาเอกชน ผู้นำองค์กรชุมชน ผู้นำกลุ่มธุรกิจ ฯลฯ

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างสายสัมพันธ์ผูกโยงภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้เครือข่าย การสร้างสายสัมพันธ์ผูกโยงภาคีภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันภายใต้เครือข่ายการพัฒนาเชิงพื้นที่ ปรากฏผ่านการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบกลไกคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามประเด็นยุทธศาสตร์ (theme groups) ประกอบด้วย คณะทำงานภาคีหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ในมิติการพัฒนาสถานที่ (place) คณะทำงานภาคีหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ในมิติการพัฒนาคน (people) คณะทำงานภาคีหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ในมิติการพัฒนาธุรกิจ (business) และคณะทำงานภาคีหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ในมิติกฎหมายและความสงบเรียบร้อย (law and order)

ทั้งนี้ การสร้างสายสัมพันธ์ดังกล่าว เกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการรับรองสถานะความเป็นภาคีสมาชิกของเครือข่ายการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างเป็นทางการ โดยการมีหนังสือแต่งตั้งคณะทำงานโดยผู้ว่าราชการจังหวัด กระบวนการดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับภาคีที่เป็นหน่วยราชการ เนื่องจากเป็นเงื่อนไขรองรับการแสดงบทบาทของบุคลากรจากหน่วยราชการต่าง ๆ ในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมภายใต้เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด

ขั้นตอนที่ 5 การจัดโครงสร้างกลไกขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่าย เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด มีกลไกขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่ายในรูปแบบโครงสร้างคณะทำงานที่ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นข้อต่อเชื่อมโยงระหว่างภาคีภาคส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกันภายในเครือข่าย โครงสร้างดังกล่าวเกิดจากการจัดตั้ง “กลุ่มคน” จำนวนหนึ่งที่เชื่อมโยงร้อยรัดกันผ่านสายสัมพันธ์ในฐานะภาคีสมาชิกของเครือข่าย ได้แก่ คณะทำงานภาคีหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership Groups) คณะกรรมการบริหาร (Board of Directors) คณะกรรมการอำนวยการ (Steering Committee) คณะกรรมการตรวจติดตาม (Joint Scrutiny Committee) คณะทำงานสนับสนุนการบริหารงานจังหวัด (Intergovernmental Management Team)

การจัดโครงสร้างกลุ่มบุคคลเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด ควรเกิดขึ้นจากการประชุมหารือตกลงกัน โดยมีการกำหนดให้คณะกรรมการ คณะทำงาน หรือคณะบุคคลต่าง ๆ ร่วมกันรับผิดชอบภารกิจและบทบาทหน้าที่ภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน และได้รับจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ สำหรับการทำงานของเครือข่ายในภาพรวม เนื่องจากกลุ่มบุคคล ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือทีมงานต่าง ๆ จะทำหน้าที่เป็นตัวประสานการขับเคลื่อนกิจกรรมของสมาชิกทั้งหมดในทุกส่วนของเครือข่ายเข้าด้วยกัน

ขั้นตอนที่ 6 การจัดบทบาทหน้าที่ระหว่างภาคีสมาชิกภายในเครือข่าย การจัดบทบาทหน้าที่ของภาคีสมาชิกแต่ละภาคส่วน ควรตั้งอยู่บนการพิจารณาศักยภาพ ทรัพยากร และขอบเขตการทำงานของภาคีแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน เพื่อให้บทบาทหน้าที่ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับศักยภาพของภาคีแต่ละฝ่าย เช่น ภาคีภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหลักในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ ผ่านการระดมและแบ่งปันทรัพยากรของท้องถิ่น และมีบทบาทในการประสานความร่วมมือในการนำแผนชุมชนไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติผ่านการบรรจุโครงการต่าง ๆ ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ในขณะที่ภาคีภาควิชาการ ซึ่งมีทรัพยากรสำคัญ คือ ผู้เชี่ยวชาญและองค์ความรู้ ควรมีบทบาทหลักในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สภาพปัญหาและความ

ต้องการในพื้นที่ ส่วนภาคีภาคราชการ มีบทบาทหลักในการประสานการทำงานในพื้นที่ โดยเฉพาะการส่งบุคลากรของหน่วยงานเข้าร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม รวมถึงการบูรณาการแผนงานและโครงการของหน่วยงานให้สอดคล้องรองรับกับการดำเนินกิจกรรมการจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่มาจากแผนชุมชน เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งและยั่งยืนของเครือข่าย

1) การมีผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย การมีบุคคลที่เป็นผู้นำซึ่งได้รับการยอมรับจากภาคีทุกฝ่าย นับเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความเข้มแข็งและยั่งยืนของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด ซึ่งภาวะผู้นำในกรณีนี้จะปรากฏให้เห็นได้อย่างเด่นชัดก็ต่อเมื่อบุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หากพิจารณาตามนัยนี้ ผู้นำจึงอาจหมายถึงบุคคลใดก็ตามที่สามารถใช้ทักษะความรู้ความสามารถของตนในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยอาศัยอำนาจหน้าที่และบทบาทที่ตนมีอยู่ในการประสานความร่วมมือทั้งระหว่างภาคีฝ่ายต่าง ๆ ด้วยกันเอง และองค์กรภายนอกเครือข่าย เพื่อสร้างช่องทางและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมของเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ ความเป็นผู้นำยังสะท้อนให้เห็นได้จากความสามารถในการทำหน้าที่สร้างแรงจูงใจและจุดประกายให้บุคคลอื่น ๆ หันมาร่วมมือกันทำงานภายใต้เป้าหมายร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ บุคคลผู้ที่สามารถแสดงบทบาทดังกล่าวได้ จึงมักเป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากทุกฝ่ายเป็นพื้นฐาน บุคคลที่เป็นผู้นำการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ภายในเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด อาจเป็นได้ทั้งผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด บุคลากรของส่วนราชการ นายอำเภอ แกนนำเครือข่ายภาคประชาสังคม ผู้นำหรือผู้แทนองค์กรภาคธุรกิจในพื้นที่ เป็นต้น

2) บุคคลผู้ประสานเชื่อมโยงภาคีและสร้างเครือข่าย การทำหน้าที่ของผู้ประสานเชื่อมโยงภาคีและสร้างเครือข่าย (boundary spanner) นับเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด กล่าวคือ ผู้ประสานเชื่อมโยงภาคีและสร้างเครือข่าย เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในทุกช่วงของกระบวนการบริหารกิจการสาธารณะแบบร่วมมือกัน นับตั้งแต่บทบาทในการริเริ่มก่อตั้งความร่วมมือ การเอื้ออำนวยให้กระบวนการสร้างความร่วมมือดำเนินไปอย่างราบรื่น การเชื่อมประสานการทำงานร่วมกันตลอดกระบวนการร่วมมือกันดำเนินภารกิจ กล่าวคือ ในช่วงเริ่มต้นก่อตั้งความร่วมมือ ผู้ประสานเชื่อมโยงภาคีและสร้างเครือข่าย จะมีบทบาทในฐานะ “ตัวเชื่อม” ระหว่างองค์กรภาคีฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยทักษะในการเจรจาสื่อสารและทักษะในการประสานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภาคี

3) ผู้จัดการเครือข่าย ด้วยเหตุที่เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด เกิดจากการรวมตัวกันของบุคคลจำนวนหนึ่งภายใต้การจัดโครงสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงบทบาทหน้าที่ระหว่างสมาชิกเหล่านั้น ตัวแสดงระดับบุคคลบางคนจึงเป็นองค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของเครือข่ายที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในแง่ทักษะความรู้ที่จำเป็นสำหรับขับเคลื่อนกิจกรรมหลักของเครือข่าย หรือในแง่สถานภาพของบุคคลที่เป็นสมาชิกเครือข่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีความเข้าใจกระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายในภาพรวม และเข้าใจกลไกการกำกับดูแลการทำงานของเครือข่าย หากพิจารณาในเชิงหลักการ ตัวแสดงระดับบุคคลที่มีบทบาท

สำคัญต่อการขับเคลื่อนการทำงานของเครือข่ายการบริหารกิจการสาธารณะ ก็คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ “ผู้จัดการเครือข่าย” (network manager) คุณสมบัติสำคัญของบุคคลที่ทำหน้าที่ผู้จัดการเครือข่าย คือ ต้องเป็นผู้มีทักษะความสามารถในการเป็นตัวกลางประสานภาคีหลากหลายภาคส่วนให้เข้ามาร่วมกันตัดสินใจและร่วมกันดำเนินงานต่าง ๆ ในรูปเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถแสดงให้ทุกฝ่ายเล็งเห็นได้ชัดเจนตรงกันว่า ไม่มีองค์กรใดหรือหน่วยงานใดมีบทบาทหลักในการผลักดันเป้าหมายให้บรรลุได้เพียงฝ่ายเดียว ในขณะเดียวกัน ผู้จัดการเครือข่ายยังต้องเป็นผู้ที่สามารถเล็งเห็นถึงเงื่อนไขความสำเร็จและล้มเหลวในการประสานการทำงานร่วมกัน และตระหนักในความรับผิดชอบต่อการประสานการทำงานระหว่างทุกฝ่ายได้ประสบผลสำเร็จในทุกขั้นตอนด้วย นอกจากนี้ ผู้จัดการเครือข่ายต้องไม่ใช่ตำแหน่งที่ปฏิบัติหน้าที่โดยผูกติดกับอำนาจสั่งการในระบบราชการภายใต้โครงสร้างลำดับชั้นการบังคับบัญชา (hierarchy) หากแต่ควรเป็นตำแหน่งที่ทำงานบนฐานของสัญญา (contractual basis) ซึ่งจะทำให้เกิดความรับผิดชอบในงานและมีความเป็นอิสระในเชิงการบริหารจัดการ

4) รูปแบบความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ การจัดโครงสร้างเครือข่ายที่มีรูปแบบสายสัมพันธ์ที่ชัดเจนเป็นทางการ (formality) เป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง เนื่องจากความเป็นทางการของสายสัมพันธ์ระหว่างภาคีสมาชิกภาคส่วนต่าง ๆ จะมีผลต่อระดับความมีเสถียรภาพของเครือข่าย ซึ่งส่งผลให้การประสานการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเป็นไปอย่างราบรื่น สายสัมพันธ์ที่ชัดเจนเป็นทางการสามารถสร้างได้โดยผ่านการกำหนดรูปแบบคณะทำงาน ระดับต่าง ๆ โดยมีการกำหนดองค์ประกอบ ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ และการจัดสรรทรัพยากรระหว่างกันอย่างชัดเจนเป็นทางการ รวมถึงการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างภาคีทุกฝ่าย เพื่อเป็นกรอบการปฏิบัติงานและระดมทรัพยากรเพื่อดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ร่วมกัน

5) ความแนบแน่นในสายสัมพันธ์ระหว่างภาคี เมื่อมีการสร้างเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดขึ้นมาแล้ว ระดับความแนบแน่นของสายสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงในเครือข่าย (depth of coordination) จะปรากฏมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับระดับความถี่ในการประสานงานกัน กล่าวคือ ระดับความถี่ในการประสานการทำงานระหว่างภาคีฝ่ายต่าง ๆ ส่งผลให้เครือข่ายมีระดับความแนบแน่นในสายสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกันไปด้วย ระดับความแนบแน่นของสายสัมพันธ์จะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ หากภาคีเครือข่ายมีเพียงการประสานงานแบบชั่วคราวชั่วคราว เช่น การเข้ามาทำงานร่วมกันเฉพาะกิจกรรมในระยะเวลาที่จำกัด เมื่อภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันแล้วก็แยกย้ายกัน หรือการเรียกประชุมตามความจำเป็น เป็นต้น

การสร้างความแนบแน่นในสายสัมพันธ์ของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัดสามารถทำได้โดยสร้างระบบการประสานงานระหว่างกันทั้งภายในคณะทำงานแต่ละชุด และระหว่างคณะทำงานระดับต่าง ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกของเครือข่ายสามารถกำหนดเป้าหมายในระดับปฏิบัติการที่ชัดเจนร่วมกัน และมีการประสานการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนระหว่างกันอยู่เสมอ การมีช่วงเวลาหรือความต่อเนื่องยาวนานของการติดต่อสัมพันธ์ เป็นรากฐานของการก่อเกิดความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันหรือความรู้สึกยึดเหนี่ยวระหว่างภาคีฝ่ายต่าง ๆ

6) ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างภาคีเครือข่าย ด้วยเหตุที่การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกัน ระหว่างองค์กรภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับ จังหวัดนั้น ต้องอาศัยการบูรณาการทรัพยากรประเภทต่าง ๆ จากทุกฝ่าย เพื่อเป็นทุนสำหรับดำเนินกิจกรรม ภายใต้เป้าหมายร่วมในพื้นที่ ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างองค์กรภาคีสมาชิกจึงเป็นรากฐานสำคัญในการ ระดมและแบ่งปันทรัพยากรภายในเครือข่าย อีกทั้งยังเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการ ทำงานร่วมกันด้วย ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างภาคีในเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะ ระดับจังหวัด สามารถสร้างขึ้นได้โดยผ่านกลไกการกำกับดูแลให้ภาคีทุกฝ่ายยึดมั่นในหลักเกณฑ์และข้อตกลงร่วมในการ ปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

บุคคลผู้ประสานเชื่อมโยงภาคีและสร้างเครือข่าย มีส่วนสำคัญในการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและ กันระหว่างบุคคลผู้เข้าร่วมเป็นภาคีในเครือข่ายการพัฒนาเชิงพื้นที่ ทั้งนี้ ความไว้วางใจระหว่างตัวบุคคล จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อตัวแทนองค์กรภาคีทุกฝ่ายมีความเชื่อมั่นในทักษะ ความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ เฉพาะของผู้ประสานเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีการสร้างร่วมมือ ระหว่างองค์กรภาคีที่ต่างฝ่ายต่างมีพื้นฐานความรู้และทักษะที่จำเป็นในภารกิจที่ต้องการร่วมกัน โดยดำเนินการ อย่างจำกัด

7) วัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อต่อการทำงานแบบบูรณาการเชิงพื้นที่ การมีวัฒนธรรมการ ทำงานที่เอื้อต่อการทำงานแบบบูรณาการเชิงพื้นที่ มีความจำเป็นอย่างมากในกรณีที่องค์กรภาครัฐเป็นภาคีที่มี บทบาทเป็นแกนในการประสานความร่วมมือของเครือข่าย คุณลักษณะของวัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อต่อการสร้าง ความร่วมมือ ประกอบด้วย การมีความสามารถในการปรับตัวและการตอบสนองต่อการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ โดย ผ่านกลไกการกระจายอำนาจการตัดสินใจจากผู้บริหารลงไปยังบุคลากรระดับปฏิบัติการ ตลอดจนความสามารถ สร้างช่องทางในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำเนินภารกิจขององค์กร และการดำเนินภารกิจบนฐานการ เปิดรับผลสะท้อนกลับจากองค์กรภายนอกและกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง การมีแบบแผนการทำงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนา รูปแบบการทำงานและการแสดงบทบาทในลักษณะใหม่ ๆ รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์กรใน ภาคส่วนต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อแสวงหาแนวทางการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด

คุณลักษณะของการมีวัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือ มักจะสะท้อนให้เห็น ได้จากการมีกระบวนการบริหารงานโดยให้ความสนใจกับชุมชน กลุ่มผู้รับบริการ หรือกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ มีผู้บริหารระดับสูงที่สามารถประสานเชื่อมโยงองค์กรหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี มีกลไกสร้าง การมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างความเป็นภาคีหุ้นส่วน ร่วมกับองค์กรภาคีส่วนอื่นเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้เป้าหมายร่วมกันอย่างเข้มแข็ง มีกลไกการเชื่อมต่อกับ ชุมชนต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างหลากหลาย มีเจ้าหน้าที่ในทุกระดับสามารถทำงานแบบตัดข้ามหน่วยงาน ได้ มีระบบจัดบริการที่เอื้อให้เกิดการกระจายอำนาจให้แก่บุคลากรระดับปฏิบัติ และบางกรณีอาจมีการเชื่อมโยงกับองค์กร ภายนอกพื้นที่ เช่น องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรพัฒนาเอกชน แหล่งทุนต่าง ๆ ในส่วนกลาง เป็นต้น

8) การใช้เครื่องมือทางการบริหารในรูปสัญญา สำนักงานจังหวัดควรได้รับการพัฒนาบทบาท ในลักษณะใหม่ที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนงานของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะ โดยทำหน้าที่ในฐานะผู้จัดการ โครงการ (project manager) ภายใต้กรอบการดำเนินงานบนฐานของสัญญา (contractual basis) เนื่องจาก สำนักงานจังหวัดเป็นตัวแสดงสำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัดภายใต้เครือข่ายบริหารกิจการ สาธารณะระดับจังหวัด โดยทำหน้าที่เป็นข้อต่อสำคัญในการผนวกกลไกและรูปแบบการดำเนินงานของเครือข่าย การพัฒนาเชิงพื้นที่ เข้ากับกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด บทบาทหน้าที่ ของสำนักงานจังหวัดในมิติด้านยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาพื้นที่ ได้แก่ การจัดเก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลใน ระดับพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดทำและกำหนดแผนยุทธศาสตร์ ตลอดจนแผนงานและกิจกรรมรองรับต่าง ๆ ภายใต้ การประสานงานร่วมกับส่วนราชการต่าง ๆ และภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติที่ผ่านมาพบว่า สำนักงานจังหวัดต้องประสบกับข้อจำกัด ในการดำเนินงานค่อนข้างมาก ทั้งในด้านทรัพยากรทางการบริหารจัดการ การเข้าถึงข้อมูล การขอความร่วมมือจาก ส่วนราชการอื่น การพัฒนาระบบบริหารกิจการสาธารณะโดยเครือข่ายขึ้นในจังหวัดที่มีศักยภาพ จึงจำเป็นต้อง ดำเนินการควบคู่ไปกับการยกระดับขีดสมรรถนะในการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์ของสำนักงานจังหวัด เนื่องจาก การดำเนินงานภายใต้แนวคิดแบบเครือข่ายและการเข้าร่วมของภาคีภาคส่วนต่าง ๆ มีแนวโน้มจะเกิดได้ยาก และมีโอกาสประสบผลสำเร็จต่ำ หากระบบการบริหารงานยังคงดำเนินไปภายใต้แบบแผนปฏิบัติราชการแบบเดิม และยึดติดกับระบบการขับเคลื่อนงานภายใต้สายการบังคับบัญชา (hierarchy) ดังนั้น การปรับเปลี่ยนข้อจำกัด ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องกำหนดกลไกและระบบการดำเนินงานใหม่ใน 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก การกำหนดให้สำนักงานจังหวัดรับผิดชอบบทบาทผู้จัดการโครงการ ปัจจุบัน สำนักงานจังหวัดเป็นกลไกสำคัญยิ่งต่อการพัฒนายุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ในฐานะที่เป็นกรรมการและ เลขาธิการของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เมื่อมีการนำรูปแบบการบริหารกิจการ สาธารณะโดยเครือข่ายมาปฏิบัติ บทบาทของหัวหน้าสำนักงานจังหวัดควรได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีลักษณะเป็น “ผู้จัดการโครงการ” (project manager) ในฐานะผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อการขับเคลื่อนกระบวนการจัดทำ ยุทธศาสตร์และขับเคลื่อนแผนงานและโครงการตามยุทธศาสตร์จังหวัด ควรมีการกำหนดให้ภาระงานในฐานะ ผู้จัดการโครงการและการเข้าร่วมปฏิบัติงานของเครือข่าย เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรสำนักงานจังหวัดด้วย นอกจากนี้ การปฏิบัติภารกิจในฐานะผู้จัดการโครงการควรได้รับการจัดสรร งบประมาณในรูปแบบของโครงการแบบเป็นก้อน (block grant) เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน และไม่ ขัดข้องกับการดำเนินโครงการที่เป็นภารกิจประจำของสำนักงานจังหวัด

ประการที่สอง การดำเนินงานบนฐานของสัญญา (contractual basis) ในกระบวนการทำงาน ของเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด สำนักงานจังหวัดในฐานะผู้จัดการโครงการ จะปฏิบัติหน้าที่โดย ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับ “ผู้จัดการเครือข่าย” (network manager) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ปฏิบัติงานภายใต้ สัญญาว่าจ้าง เนื่องจากการดำเนินงานบนฐานของสัญญา จะทำให้เกิดความรับผิดชอบทั้งในระหว่างผู้ว่าจ้างและ

ผู้รับดำเนินการภายใต้การกำหนดผลลัพธ์ของงานที่ชัดเจน ขณะเดียวกันก็จะทำให้เกิดความเป็นอิสระในเชิงการบริหารจัดการ มากกว่าการดำเนินงานภายใต้ระบบราชการปกติ

กรอบสัญญาว่าจ้างระหว่างสำนักงานจังหวัดกับผู้จัดการเครือข่าย จะต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่นและความคล่องตัวในการดำเนินงานของผู้จัดการเครือข่าย ขณะเดียวกันในฝ่ายของสำนักงานจังหวัดในฐานะที่เป็นผู้จัดการโครงการก็ต้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดผลผลิตและกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามสัญญาออกเป็นช่วง ๆ (phasing) ทั้งนี้ กระบวนการสรรหาผู้จัดการเครือข่าย การกำหนดเนื้อหาสัญญา และการกำหนดผลผลิตตามช่วงสัญญา อาจดำเนินการโดยคณะทำงานสนับสนุนการบริหารงานจังหวัด (Intergovernmental Management Team)

ประการที่สาม การทำหน้าที่กำกับสัญญาโดยคณะกรรมการ แม้ว่าสัญญาว่าจ้างจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานของผู้จัดการเครือข่าย แต่หัวใจสำคัญของตัวแบบเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด มุ่งเน้นความเป็นภาคีหุ้นส่วน (partnership) ที่สามารถเกื้อกูลและมีการปรึกษาหารือในแบบร่วมคิดร่วมทำ มากกว่าสัมพันธ์ภาพในแบบผู้ว่าจ้างตัวแทน (principal-agent relationship) ด้วยเหตุนี้ จึงควรกำหนดให้คณะทำงานสนับสนุนการบริหารงานจังหวัด ซึ่งมีหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวกลางของเครือข่าย ในการแสวงหาผู้จัดการเครือข่าย การกำหนดกรอบการดำเนินงานและผลผลิต การเป็นกลไกในการให้คำปรึกษาหารือแก่ผู้จัดการเครือข่าย

นอกจากนี้ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยการประสานบทบาทระหว่างภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้เครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด ยังจำเป็นต้องมีการนำเครื่องมือในรูปสัญญามาใช้ เพื่อสร้างพันธะผูกพันให้หน่วยงานและองค์กรภาคีทุกฝ่ายมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมในความรับผิดชอบของตนร่วมกัน อีกด้วย “สัญญาขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดโดยเครือข่ายบริหารกิจการสาธารณะระดับจังหวัด” (territorial contract) ควรมีสาระสำคัญครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

ส่วนที่หนึ่ง ครอบคลุมหลักการและวัตถุประสงค์ของการสร้างความร่วมมือของภาคีหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาจังหวัด บทกำหนดนิยามของคำต่าง ๆ และระบุรายชื่อองค์กรภาคีฝ่ายต่าง ๆ กรอบระยะเวลาของสัญญา

ส่วนที่สอง เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับรูปแบบขั้นตอนการบริหารกิจการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์กรภาคีสภาราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม รวมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของภาคีแต่ละฝ่ายในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ได้รับการ ระบุไว้ในสัญญา

ส่วนที่สาม เป็นการระบุรายงานแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ตามกรอบยุทธศาสตร์จังหวัด ซึ่งภาคีทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันในการประสานบทบาท บุคลากร ทรัพยากร และงบประมาณ เพื่อขับเคลื่อนให้

บรรลุผลภายในกรอบระยะเวลาที่ตั้งไว้ รวมทั้งการกำหนดสัดส่วนงบประมาณที่องค์กรภาคีแต่ละฝ่ายรับผิดชอบ จัดสรรเพื่อดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ระบุไว้

ส่วนที่สี่ เป็นการกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินงานตามสัญญา หลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมินผลการดำเนินภารกิจหรือกิจการสาธารณะร่วมกันระหว่างภาคีหุ้นส่วน ข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์กรที่มี หน้าที่ในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามสัญญา ผู้มีอำนาจกำกับดูแล และวิธีการยุติข้อโต้แย้งระหว่างภาคี หุ้นส่วนที่อาจมีขึ้น

ทั้งนี้ กระบวนการกำหนดรายละเอียดของสัญญาดังกล่าว ดำเนินการผ่านการประชุมหารือ ระหว่างองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยมีคณะทำงานสนับสนุนการบริหารงานจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ สำหรับ สัญญาที่ได้รับการเห็นชอบจากภาคีทุกฝ่ายเรียบร้อยแล้ว จะต้องผ่านการรับรองอย่างเป็นทางการโดย คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดที่มีศักยภาพ และผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานผลการอนุมัติสัญญาดังกล่าว ต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.)

9) การใช้เครื่องมือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการบริหารกิจการ สาธารณะเชิงพื้นที่ ในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานของเครือข่ายสามารถอาศัยเครื่องมือส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของประชาชนหลากหลายรูปแบบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เครื่องมือการมีส่วนร่วม	คำอธิบาย
<p>คณะลูกขุนพลเมือง (Citizens' juries)</p>	<p>เป็นกลุ่มสมาชิกที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชนเขตต่าง ๆ ภายใน จังหวัด เป็นเครื่องมือหนึ่งในการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการ รับฟังข้อมูลความคิดเห็นในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมกระบวนการ ประชาธิปไตยในการบริหารราชการเชิงพื้นที่ การคัดเลือกคณะลูกขุน พลเมืองใช้หลักเกณฑ์ในการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยจะใช้ระยะเวลาสูงสุด 3 วัน สำหรับการ พิจารณาเกี่ยวกับประเด็นสาธารณะที่สำคัญ ผู้เข้าร่วมจะได้รับเอกสาร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการจะหารือ มีการเปิด รับฟังความเห็นหรือคำให้การจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในประเด็นนั้น ๆ และคณะลูกขุนพลเมืองสามารถชั่งน้ำหนักจากข้อมูลที่ได้รับผ่านแว มองต่าง ๆ และไตร่ตรองเพื่อตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับแนวทางการ ปฏิบัติที่ดีที่สุด</p>
<p>เวทีปรึกษาหารือในพื้นที่ (Consultation)</p>	<p>เป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนที่มีโครงสร้างมากกว่าการสนทนาในเวที ประชุมโดยทั่วไป โดยผู้เข้าร่วมเวทีปรึกษาหารือมีความมุ่งมั่นที่จะฟังอย่าง เข้าใจ (active listening) และพิจารณาความคิดเห็นและคำแนะนำ ที่ได้รับอย่างรอบคอบ ซึ่งการให้คำปรึกษาที่ดี จะสร้างข้อเสนอแนะ</p>

เครื่องมือการมีส่วนร่วม	คำอธิบาย
	<p>และช่วยให้นโยบายการบริการสาธารณะดีขึ้น กระบวนการปรึกษาหารือ มุ่งเน้นการให้ข้อมูลแก่ภาครัฐในการตัดสินใจโดยมีขอบเขตด้านนโยบายที่ เฉพาะเจาะจง อาทิ การวางแผนการใช้ที่ดินสาธารณะ การจัดทำ งบประมาณพัฒนาเชิงพื้นที่ การจัดการสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มักเป็นเรื่องที่ ประชาชนมีประสบการณ์และสามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งมีผลกระทบ ต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่โดยตรง</p>
<p>การสนทนากลุ่ม (Focus group discussions)</p>	<p>การจัดสนทนากลุ่มตัวแทนประชาชนกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้เสียจากการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีการ กำหนดเป้าหมาย โครงสร้าง ระยะเวลา และขั้นตอนชัดเจน ในกลุ่ม สนทนาจะประกอบด้วย ตัวแทนประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ เสียร่วมหารือเกี่ยวกับผลกระทบและข้อกังวลของโครงการ ซึ่งเป็นการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เพื่อวัตถุประสงค์ ตอบสนองต่อโครงการที่ดำเนินการ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยละเอียด เกี่ยวกับมุมมองค่านิยมและข้อกังวลของผู้มีส่วนได้เสีย</p>
<p>การทำสัญญาชุมชน (Community contracting)</p>	<p>เป็นการตกลงทำสัญญาของชุมชนในการให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือ ในกรณีที่ชุมชนทำสัญญากับผู้ให้บริการ หรือการทำสัญญาในโครงการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน</p>
<p>การประชุมแบบฉันทมติ (Consensus conference)</p>	<p>เป็นการรวบรวมกลุ่มตัวอย่างผ่านการเป็นตัวแทนประชาชน จากคณะกรรมการหรือกลุ่มบุคคลที่มีทักษะหรือความรู้เฉพาะทาง เพื่อสำรวจเกี่ยวกับปัญหาเชิงเทคนิคที่ซับซ้อน ที่มักเกี่ยวข้องกับการ ประเมินทางเทคโนโลยีและนโยบายเชิงวิทยาศาสตร์ และผลกระทบ ในวงกว้างทางสังคม คณะกรรมการที่เป็นตัวแทนจากภาคประชาชนและ ผู้เชี่ยวชาญจะมีส่วนร่วมในช่วงที่มีการเปิดให้สาธารณชนสามารถ ถามตอบประเด็นต่าง ๆ ได้ จากนั้นคณะกรรมการจะแลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมกับสาธารณชน และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการชั่งน้ำหนักตัวเลือก นโยบาย จากนั้นจะนำเสนอแนะไปบันทึกลงรายงานในขั้นตอน สุดท้าย และนำเสนอต่อบุคคลสำคัญที่มีอำนาจตัดสินใจ</p>

เครื่องมือการมีส่วนร่วม	คำอธิบาย
<p>การสำรวจความคิดเห็น (Deliberative polling)</p>	<p>การสำรวจความคิดเห็นจะรวบรวมกลุ่มตัวอย่างผ่านการสุ่มความน่าจะเป็นของประชาชนจำนวน 200 คน จาก 500 คน จะใช้ระยะเวลา 2 วัน ในการหารือเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเชิงลึก โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องได้รับการสำรวจความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามถึงมุมมองที่มีต่อประเด็นนั้น ๆ ก่อนที่จะมารวมตัวกัน หลังจากนั้นประชาชนจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับกรอบประเด็นปัญหาหรือข้อปรึกษาหารือในการอภิปราย และกระบวนการมีส่วนร่วมจะมีโครงสร้างการแบ่งกลุ่มย่อยสำหรับอภิปรายหรือถามตอบกับผู้เชี่ยวชาญ หลังจากสิ้นสุดกระบวนการผู้เข้าร่วมจะได้รับการสำรวจความคิดเห็นอีกครั้ง และนำผลลัพธ์ที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมมาเปรียบเทียบกันระหว่างก่อน-หลัง เพื่อคำนวณถึงความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผลลัพธ์จะสะท้อนให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจเห็นว่าในภาพรวม ประชาชนมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อปัญหาอย่างไร หากประชาชนมีโอกาสดำเนินการข้อมูลอย่างละเอียดและครบถ้วน การสำรวจความคิดเห็นได้ถูกนำไปใช้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายพลังงาน นโยบายการต่างประเทศ นโยบายการดูแลสุขภาพ และการวางแผนของเทศบาล</p>
<p>การทำกลุ่มศึกษา (Study circles)</p>	<p>เป็นรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมาก จะเป็นการอภิปรายหรือแลกเปลี่ยนประเด็นเกี่ยวกับความหลากหลายของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งมีผู้เข้าร่วม 8-12 คน โดยการทำการกลุ่มศึกษาจะเกิดจากการมารวมตัวกันในช่วงเวลาเดียวกัน ในช่วงสุดสัปดาห์หรือมากกว่าสัปดาห์ เพื่อพัฒนาวิธีแก้ไขปัญหาในประเด็นต่าง ๆ ทวีไปที่เกิดขึ้น โดยการทำการกลุ่มศึกษาจะถูกขยายตัวภายในชุมชนและเกิดเป็น 'เวทีปฏิบัติการ' (action forum) ที่มีผู้เข้าร่วมจากการทำการกลุ่มศึกษาจากทุกคนในสังคมที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำการกลุ่มศึกษามักถูกนำไปใช้ในชุมชนทั่วประเทศ เพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ เช่น การศึกษา การเหยียดเชื้อชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับตำรวจในพื้นที่ เป็นต้น</p>
<p>การประชุมเมืองแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Town Meeting)</p>	<p>เป็นการรวบรวมกลุ่มตัวแทนที่มีความหลากหลายทางประชากรศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนมากถึง 5,000 คน เพื่อใช้เวลา 1 วัน ในการหารือหรืออภิปรายเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและพิจารณาหาทางออกจากการ</p>

เครื่องมือการมีส่วนร่วม	คำอธิบาย
	<p>ประชุมกลุ่มย่อย โดยจะมีการเตรียมชุดข้อมูลพื้นฐานที่เป็นกลางและสร้างสมดุลในประเด็นที่นำมาใช้ในการอภิปราย พร้อมทั้งมีผู้เชี่ยวชาญและผู้กำหนดนโยบายเข้าร่วมในการอภิปรายแต่ละกลุ่มย่อย ในแต่ละกลุ่มย่อยจะมีการเชื่อมโยงกันผ่านระบบโครงข่ายจากคอมพิวเตอร์ของแต่ละกลุ่มย่อย พร้อมทั้งมีปุ่มกดแบบไร้สายในการออกเสียงแบบประขามติ และผลลัพธ์จากการลงมติของแต่ละกลุ่มย่อยจะถูกส่งผ่านเข้าระบบไปที่กลุ่มใหญ่ จากนั้นจะมีการจัดลำดับความสำคัญของชุดข้อมูลที่ได้รับและนำมาประมวลผล พร้อมทั้งจัดทำเป็นรายงานต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจเมื่อสิ้นสุดวันดังกล่าว การประชุมเมืองแห่งศตวรรษที่ 21 ถูกนำมาใช้ในการอภิปรายประเด็นสาธารณะจำนวนมาก เช่น การอภิปรายทั่วประเทศเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการประกันสังคม การวางแผนการพัฒนา World Trade Center ในนครนิวยอร์ก หรือการอภิปรายในทุก 2 ปี สำหรับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เป็นต้น</p>
<p>การออกแบบชุมชน (Community design)</p>	<p>เป็นการวางแผนพัฒนาพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม เกิดขึ้นจากการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ไม่ถูกต้อง และค้นพบว่ามีวิธีที่ดีกว่าในการออกแบบและการวางแผนสำหรับชุมชน อีกทั้งยังตระหนักได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดีจะเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีทั้งรูปแบบของการไต่สวนสาธารณะ การประชุมชุมชน และการสนทนากลุ่ม</p>

← สามารถดาวน์โหลด

รายงานผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะฉบับสมบูรณ์ ได้ตาม QR Code ที่ปรากฏ